

THEATERKRANT

MISLUKT THEATERPROJECT WORDT ALSNOG UITERMATE BOEIENDE TONEELAVOND

Sander Janssens

3 maart 2022

Édouard Louis is teleurgesteld in het theater, schrijft hij in een van zijn eerste e-mails aan theaterregisseur Milo Rau, met wie hij op verzoek van Kunstenfestivaldesarts in 2021 de lecture-performance *The Interrogation* ('de ondervraging') zou gaan maken. Hij speelt in de periode dat hij dat schrijft zelf in de theaterbewerking van zijn tweede boek *Qui a tué mon père* van Thomas Ostermeier. Acteren is niet zo geweldig als hij had gehoopt, en het biedt al helemaal geen ontsnapping aan de eenzaamheid van schrijven.

Édouard Louis heeft een ambivalente relatie met toneel. Al vroeg kreeg hij ermee te maken: in zijn jeugd moest hij zich, als jonge homoseksueel in een homofobe omgeving, gedwongen anders voordoen dan hij was. Later werd toneel zijn redding: hij werd aangenomen op een theaterlyceum in Amiens, waardoor hij zijn geboortedorp kon verlaten. Vervolgens ging hij boeken schrijven, die een groot (internationaal) succes werden en veelvuldig op toneel werden geadapteerd. Ondertussen leerde hij het accent van zijn jeugd af, probeerde de manier van lachen van zijn kindertijd te vergeten.

Over de rol die toneel op verschillende manieren in zijn leven speelde, vertelt hij nu in *The Interrogation* – waarin hij wederom zelf op toneel staat. Althans, dat was de bedoeling, maar zoals gezegd: Édouard Louis heeft een ambivalente met toneel. Op 25 mei 2021, twee dagen voordat de voorstelling in Théâtre Varia in Brussel te zien zou zijn, trekken Louis en Rau de stekker eruit. Het project was mislukt en ging voor onbepaalde tijd op de plank.

Nu was *The Interrogation* (tekst: Édouard Louis en Milo Rau) bij voorbaat al een performance waarin expliciet de impact, reikwijdte en het effect dat theater kan sorteren, ter discussie werd gesteld. Wat dat betreft is de last-minute constatering dat het resultaat niet gelukt was – hoe pijnlijk en ingewikkeld dat destijds ongetwijfeld geweest zal zijn – wel heel treffend. Milo Rau, die het maakproces van de voorstelling vaak letterlijk op de toneelvloer tot onderwerp maakt, laat het ook nu weer expliciet benoemen in de performance.

Want bijna negen maanden na de oorspronkelijk geplande eerste vertoning, was *The Interrogation* gisteren alsnog (voor het eerst) voor publiek te zien – als laatste live-onderdeel van festival Brandhaarden in Internationaal Theater Amsterdam. Met het wezenlijke verschil dat het niet Édouard Louis is, die met zijn rode rugtas het podium op komt lopen, plaatsneemt voor de camera en wiens gezicht groot wordt geprojecteerd op het scherm op het achtertoneel, maar acteur Arne De Tremerie, in de rol van Louis.

Die keuze, die ergens de voorbije maanden is gemaakt, werpt voortdurend een boeiend spanningsveld over de tekst. Niet alleen is *The Interrogation* nu een ontroerend en pijnlijk verslag van een jongen die via kunst probeert te ontsnappen aan zijn biografie, we zien nu letterlijk op de vloer de jongen die zich inleeft in de ander, daarin slaagt en faalt, we zien de misleiding van fictie, het aan fictie inherente verhullen van de waarheid en we zien ook hoe fictie juist een waarheid bloot kan leggen, hoe iemand via inleving meer zichzelf wordt. Die voortdurende spanning tussen theater en werkelijkheid, tussen worden en zijn, wordt zo via verschillende routes blootgelegd.

En al hebben Édouard Louis en Arne De Tremerie best wel wat van elkaar weg (beiden zijn in 1992 geboren en hebben een vergelijkbaar postuur), De Tremerie lijkt nergens het personage-Louis te willen spelen. Hij onderzoekt diens biografie en twijfels via de woorden, die hij proeft, toetst aan zichzelf en het publiek. En ook aan Édouard Louis, soms – die alsnog op verrassende wijze in de performance te zien is.

Louis' transformatie vormt de rode lijn van *The Interrogation*: van zijn geboortedorp Hallencourt (dorpen die eindigen op -court, het zijn er veel in die streek, zijn 'meestal niet heel gay-friendly') verhuist hij naar Amiens, vervolgens gaat hij naar Parijs, waar hij schrijver wordt (we zien een aandoenlijk fragment van zijn eerste televisieoptreden: Louis gespannen en bevlogen in een Franse talkshow), activist, acteur.

Die lijn wordt afgewisseld met vragen die De Tremerie/Louis rechtstreeks aan de zaal stelt, vragen die gaan over acteren en transformatie. Vinden jullie applaus leuk? Houden jullie van improviseren, lezen, zingen? En zou niet iedereen één keer in zijn leven van naam moeten veranderen?

Mislukt dus, *The Interrogation*: een onderzoek naar de impact van theater en kunst. Maar die mislukking heeft wel een uitermate boeiende toneelavond opgeleverd. *The Interrogation* is uiteindelijk een fundamentele ode aan het falen, een rehabilitatie van die mislukking, die als voorwaarde geldt voor transformatie, essentieel is voor het verwerven van authenticiteit en misschien ook wel voor het maken van wezenlijke kunst.

Op zijn [Facebookpagina](#) schreef Louis een maand geleden: 'Sometimes, art can be so intimidating, as if making art required a kind of inexplicable talent, only accessible to a few people, as if it was easy and possible for some people, and impossible for others. Perhaps, talking more often about our failures could make art more welcoming, I don't know.'

Foto: Michiel Devijver

